

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 5. lokakuuta 2022
(OR. en)

13223/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0323 (NLE)

ENER 488
ATO 72
POLCOM 128
FDI 13

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	5. lokakuuta 2022
Vastaanottaja:	Neuvoston pääsihteeristö
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 522 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin 33. kokouksessa Euratomin puolesta otettavasta kannasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 522 final.

Liite: COM(2022) 522 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 5.10.2022
COM(2022) 522 final

2022/0323 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin 33. kokouksessa Euratomin puolesta
otettavasta kannasta**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tämä ehdotus koskee päätöstä, jolla vahvistetaan energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin 33. kokouksessa Euroopan atomienergiayhteisön, jäljempänä 'Euratom', puolesta Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa otettava kanta energiaperuskirjasta tehtyyn sopimukseen ehdotettujen muutosten suunniteltuun hyväksymiseen (CC 760) sekä i) energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen liitteisiin ehdotettujen muutosten (CC 761), ii) yhteisymmärryspöytäkirjoihin, julistuksiin ja päätöksiin ehdotettujen muutosten (CC 762) ja iii) energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja sen liitteiden muutosten voimaantuloa ja väliaikaista soveltamista koskevan päätöksen (CC 763) hyväksymiseen. Energiaperuskirjaa koskevaan sopimukseen tehtävät muutokset ja muut muutokset on tarkoitus hyväksyä samanaikaisesti energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa.

Energiaperuskirjasta tehty sopimus

Energiaperuskirjasta tehty sopimus, jäljempänä 'sopimus', on energia-alalla sovellettava monenvälinen kauppa- ja investointisopimus, joka allekirjoitettiin vuonna 1994 ja tuli voimaan vuonna 1998. Sopimus sisältää määräyksiä investointien suojaamisesta, energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden kaupasta, kauttakulusta ja riitojenratkaisusta. Sopimuksella luodaan myös puitteet energia-alan kansainväliselle yhteistyölle sen 54 sopimuspuolen välillä. Euroopan unioni on energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen osapuoli yhdessä Euratomin¹, 26 EU:n jäsenvaltion² sekä Japanin, Sveitsin, Turkin ja useimpien Länsi-Balkanin maiden ja entisen Neuvostoliiton maiden kanssa Venäjää³ ja Valko-Venäjää⁴ lukuun ottamatta.

Energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi

Energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi on energiaperuskirjaa koskevan prosessin hallinto- ja päätöksentekoeelin, ja se perustettiin energiaperuskirjasta tehdyllä sopimuksella. Kaikki sopimuksen allekirjoittaneet tai siihen liittyneet valtiot tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöt (kuten EU ja Euratom) ovat konferenssin jäseniä. Konferenssi kokoontuu säännöllisesti keskustelemaan energiayhteistyöhön liittyvistä kysymyksistä sopimuksen allekirjoittajien kesken, tarkastelemaan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan pöytäkirjan määräysten täytäntöönpanoa sekä harkitsemaan mahdollisia uusia välineitä ja yhteisiä toimia energiaperuskirjan puitteissa. Energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi hyväksyy erityisesti energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen muutosten tekstit sekä sopimuksen liitteiden muutokset ja tekniset tarkistukset. Kun energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi äänestää energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen tekstiin ehdotetuista muutoksista, se tekee päätöksen muutosten hyväksymisestä läsnä olevien ja äänestävien sopimuspuolten yksimielisellä

¹ Neuvoston ja komission päätös 98/181/EY, EHTY, Euratom, tehty 23 päivänä syyskuuta 1997, energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen ja energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan energiaperuskirjan pöytäkirjan tekemisestä Euroopan yhteisöjen osalta (EYVL L 69, 9.3.1998, s. 1–116).

² Lukuun ottamatta Italiaa, joka irtisanoutui sopimuksesta vuonna 2015.

³ Venäjän federaation tarkkailijan asema peruttiin energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin ylimääräisessä kokouksessa 24. kesäkuuta 2022.

⁴ Valko-Venäjän tarkkailijan asema ja energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen väliaikainen soveltaminen Valko-Venäjän osalta peruttiin energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin ylimääräisessä kokouksessa 24. kesäkuuta 2022.

päätöksellä. EU:lla ja Euratomilla on äänimäärä, joka vastaa niiden sopimuksen sopimuspuolina olevien jäsenvaltioiden lukumäärää, edellyttäen, että EU ja Euratom eivät käytä äänioikeuttaan, jos niiden jäsenvaltiot käyttävät omaa äänioikeuttaan, ja päinvastoin.

Energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa tehtävät päätökset

Energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin on tarkoitus tehdä 22. marraskuuta 2022 pidettävässä 33. kokouksessaan neljä sopimuksen nykyaikaistamiseen liittyvää päätöstä. Nämä päätökset tehdään samanaikaisesti, ja niiden tarkoituksena on

- hyväksyä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstiin ehdotetut muutokset (CC 760);
- hyväksyä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen liitteisiin ehdotetut muutokset (CC 761);
- hyväksyä yhteisymmärryspöytäkirjoihin, julistuksiin ja päätöksiin ehdotetut muutokset (CC 762); ja
- hyväksyä päätös energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstin ja sopimuksen liitteiden muutosten voimaantulosta ja väliaikaisesta soveltamisesta (CC 763).

Energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta ei ole päivitetty merkittävästi 1990-luvun jälkeen, joten sopimus on vanhentunut. Siitä on myös tullut yksi eniten oikeusriitoja aiheuttavista investointisopimuksista maailmassa. Sijoittajien ensisijaisina vaateiden kohteina ovat EU:n jäsenvaltiot, ja suurin osa näistä sijoittajista on sijoittautunut muihin EU-maihin. Tämän seurauksena marraskuussa 2018 käynnistettiin sopimuksen nykyaikaistamisprosessi. Energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi hyväksyi ensin luettelon keskustelunaiheista. Ne koskivat pääasiassa investointisuojaan liittyviä säännöksiä. Tämän jälkeen EU ehdotti fossiilisiin polttoaineisiin tehtävien investointien suojan poistamista, jotta energiaperuskirjasta tehty sopimus olisi linjassa Pariisin sopimuksen kanssa.

Heinäkuun 2019 ja kesäkuun 2022 välisenä aikana käytyjen 15 monenvälisen neuvottelukierroksen jälkeen Brysselissä 24. kesäkuuta 2022 pidetyssä energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin ylimääräisessä kokouksessa päästiin periaatteelliseen sopimukseen neuvottelujen päättämisestä. Tämän jälkeen energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja sen liitteiden tarkistetulle tekstille tehtiin oikeudellisia tarkistuksia elokuun puoliväliin asti. Sen jälkeen tarkistetut tekstit sisältävät lopulliset päätösluonnokset (CC 760, CC 761, CC 762 ja CC 763) jaettiin 19. elokuuta 2022 kaikille sopimuspuolille, myös EU:lle, Euratomille ja kaikille energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen sopimuspuolina oleville EU:n jäsenvaltioille.

Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen nykyaikaistamiseen liittyvät päätökset on tarkoitus hyväksyä yksimielisellä päätöksellä energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin 33. kokouksessa 22. marraskuuta 2022. Jos äänestys onnistuu, eli jos yksikään sopimuspuoli ei esitä vastalauseita, energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin katsotaan hyväksyneen energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen nykyaikaistamista koskevat päätökset. Hyväksyminen käynnistää prosessit uudistuspaketin eri osien ratifiointia, väliaikaista soveltamista ja lopullista voimaantuloa varten.

Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen muutosten ja muiden nykyaikaistettavien osien väliaikaista soveltamista säännellään energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja sen liitteiden muutosten voimaantuloa ja väliaikaista soveltamista koskevalla päätöksellä (CC 763). Tämän päätöksen mukaisesti kaikki sopimuspuolet soveltavat nykyaikaistamista väliaikaisesti 15. elokuuta 2023 alkaen. Mikä tahansa sopimuspuoli voi kuitenkin toimittaa tallettajalle (Portugalille) ennen 23. helmikuuta 2023 ilmoituksen, jonka mukaan se ei voi hyväksyä

energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen muutosten väliaikaista soveltamista, jolloin jokainen sopimuspuoli voi tosiasiallisesti olla soveltamatta sopimusta väliaikaisesti. Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen sihteeristö julkistaa tällaiset ilmoitukset. Vaikka sopimuspuoli alun perin antaisi tällaisen ilmoituksen, se voi milloin tahansa peruuttaa ilmoituksen, jolloin se voi soveltaa energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen nykyaikaistamista väliaikaisesti myöhemmin.

Tämän Euratomin perustamissopimuksen 101 artiklan mukaisen päätösehdotuksen tarkoituksena on vahvistaa Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluviin asioihin liittyvä kanta, joka on tarkoitus esittää Euratomin puolesta energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin 33. kokouksessa edellä kuvatuista päätöksistä (CC 760, CC 761, CC 762 ja CC 763).

Samaan aikaan komissio ehdottaa valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen 31 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun Euroopan unionin, Euratomin ja jäsenvaltioiden välisen myöhemmän sopimuksen tekemistä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tulkinnasta. Sopimukseen olisi sisällyttävä erityisesti vahvistus siitä, että energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta ei ole koskaan sovellettu eikä sovelleta EU:n sisäisesti, että energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta ei voida käyttää perustana EU:n sisäisille välimiesmenettelyille ja että raukeamislauseketta ei sovelleta EU:n sisäisesti. Siinä olisi myös vahvistettava jäsenvaltioiden velvollisuudet siinä tapauksessa, että ne osallistuvat välimiesmenettelyyn energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 26 artiklaan perustuvan pyynnön nojalla.

EU:n vakiintuneen tulkinnan mukaan energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta ei sovelleta jonkin jäsenvaltion ja toisen jäsenvaltion sijoittajan välisiin riitoihin, jotka koskevat viimeksi mainitun tekemää investointia ensin mainitussa jäsenvaltiossa. Euroopan unionin tuomioistuin on nimenomaisesti vahvistanut tämän tulkinnan asiassa *Komstroy* antamassaan tuomiossa⁵. Välimiesoikeudet ovat kuitenkin katsoneet ja katsovat edelleen, että unionin tuomioistuimen tuomiot eivät sido niitä. Jotta voidaan estää tuomioistuimia jatkamasta toimivallan hyväksymistä tällaisissa riita-asioissa, on tarpeen toistaa nimenomaisesti ja yksiselitteisesti energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen autenttinen tulkinta. Sopivin tapa tähän on Wienin yleissopimuksen 31 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettu sopimus.

Vaikka edellä mainittu sopimus kodifioi EU:n ja sen jäsenvaltioiden tulkinnan erillisessä sopimuksessa (mikä on mahdollista velvoitteiden kahdenvälisen luonteen vuoksi), energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen nykyaikaistamisen yhteydessä itse sopimustekstiin lisätään ”selkeyden vuoksi” -lausekkeen muodossa kaikkien sopimuspuolten käsitys siitä, että sopimuksen 26 artiklaa ei sovelleta EU:n sisäisesti. Molemmat tekijät auttavat poistamaan tarvittavalla oikeusvarmuudella tulkinnanvaraisuudet sekä nykyiset ja tulevat riskit energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen nojalla aloitettavista EU:n sisäisistä välimiesmenettelyistä.

Euratomin puolesta otettava kanta

Komissio ehdottaa, että 22. marraskuuta 2022 pidettävässä energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin 33. kokouksessa esitetään Euratomin puolesta jäljempänä 1–4 kohdassa kuvatut kannat Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

⁵ Asia C-741/19, *Moldovan tasavalta v. Komstroy LLC*, 2. syyskuuta 2021.

Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstiin ehdotettujen muutosten hyväksyminen (CC 760)

Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstiin ehdotetut muutokset (CC 760) koostuvat huomattavista parannuksista, joilla sopimus saatetaan tosiasiallisesti vastaamaan investointisuoja koskevia nykyaikaisia normeja ja EU:n muilla foorumeilla (esim. UNCITRALissa⁶) esittämiä kantoja. Muutoksilla sopimus saatetaan myös vastaamaan EU:n äskettäin tekemissään vapaakauppa- ja investointisopimuksissa omaksumaa investointisuoja koskevaa lähestymistapaa sekä EU:n energia- ja ilmastotavoitteita, mukaan lukien Pariisin sopimus.

Muutettu sopimus sisältää erityisesti seuraavat osatekijät:

- **Uudet investointisuoja koskevat määräykset, jotka vastaavat nykyaikaisia normeja ja EU:n kantoja** ja joissa vahvistetaan sopimuspuolten oikeus toteuttaa toimenpiteitä oikeutettujen poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi (”oikeus sääntelyyn”), myös ilmastomuutoksen torjunnan osalta. Suoja myönnetään ainoastaan sijoittajille, joilla on todellisia taloudellisia etuja, eikä suojaa anneta postilaatikkoyhtiöille⁷;
- **Uudet riitojenratkaisua koskevat määräykset**, joilla suojellaan sopimuspuolia perusteettomilta vaateilta, määrätään kustannusten maksamista koskevista vakuuksista ja lisätään menettelyjen läpinäkyvyyttä;
- **Kestävää kehitystä**, erityisesti ilmastomuutosta, siirtymistä puhtaaseen energiaan ja Pariisin sopimusta **koskevat uudet määräykset**, joilla Pariisin sopimuksen sitoumukset sisällytetään tosiasiallisesti energiaperuskirjasta tehtyyn sopimukseen ja joissa luodaan epäyhdenmukaisuuksien varalta toteuttamiskelpoinen mekanismi tavalla, jota ei ole koskaan saavutettu monenvälisessä investointisopimuksessa;
- Lisäksi EU varmisti alueellisia taloudellisen yhdentymisen järjestöjä (kuten EU:ta) koskevat määräykset, joissa nimenomaisesti vahvistetaan, että **energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen nojalla ei voida aloittaa EU:n sisäistä investointeja koskevaa välimiesmenettelyä**⁸, mikä vastaa EU:n tuomioistuimen oikeuskäytäntöä⁹;
- **Merkittäviä selvennyksiä kauttakuljetukseen liittyviin säännöksiin**, jotta voidaan ottaa huomioon yhdennetyillä energiamarkkinoilla sovellettavat vaatimukset, joihin liittyy kolmansien osapuolten pääsyoikeudet, samalla tavoin kuin EU:ssa, luomatta uusia velvoitteita EU:lle¹⁰;
- **Energia-alan taloudellisen toiminnan päivitetty määritelmä**, joka yhdessä liitteiden EM/EM I, EQ/EQ I ja NI (ks. 2 kohta jäljempänä) kanssa antaa EU:lle

⁶ YK:n kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunta.

⁷ Postilaatikkoyhtiöt ovat yhtiöitä, joilla on toimipaikka energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen sopimuspuolen alueella ilman, että niillä olisi siellä tosiasiallista taloudellista toimintaa, ja jotka ainoastaan hakevat energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen mukaista suojaa.

⁸ Tällaiset kanteet edustivat ylivoimaista enemmistöä EU-maihin kohdistuvista vaateista viime vuosikymmenen aikana huolimatta komission kannasta, jonka EU:n tuomioistuin on vahvistanut ja jonka mukaan EU:n lainsäädäntö estää EU:n sisäiset investointeja koskevat välimiesmenettelyt.

⁹ Asia C-284/16, *Slovakia v. Achmea BV*, 6.3.2018, ja asia C-741/19, *Moldovan tasavalta v. Komstroy LLC*, 2.9.2021.

¹⁰ On tärkeää huomata, että kolmansien osapuolten verkkoon pääsyyn, kapasiteetinjakomekanismeihin ja tariffeihin liittyvät uudet sitoumukset ovat ”parhaita pyrkimyksiä” koskevia sitoumuksia, joihin sovelletaan EU:n lainsäädäntöä, joten niitä olisi noudatettava vain, jos ne eivät vaikuta EU:n oikeudelliseen kehitykseen ja EU:n kansainvälisiin sitoumuksiin.

mahdollisuuden yhdenmukaistaa investointisuoja EU:ssa EU:n energia- ja ilmastotavoitteiden kanssa.

Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstimuutosten hyväksymisellä ei periaatteessa ole oikeusvaikutuksia. Kansainvälisen oikeuden mukaan se ei vastaa allekirjoitusta vaan neuvotellun tekstin parafointia.

Näin ollen komissio ehdottaa, että energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa Euratomin puolesta otettava kanta Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa on **tukea** energiaperuskirjasta tehtyyn sopimukseen ehdotettujen muutosten hyväksymistä (CC 760).

Liitteisiin ehdotettujen muutosten hyväksyminen (CC 761)

Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 34 artiklan 3 kohdan m alakohdassa määrätään yksinkertaistetusta menettelystä, jolla konferenssille annetaan valta hyväksyä muutoksia energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen liitteisiin. Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen liitteisiin ehdotetut muutokset (CC 761) merkitsevät olennaista muutosta nykyiseen sopimukseen eli **tiettyjen energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden ja toimintojen jättämistä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen III osan mukaisen investointisuojan ulkopuolelle liitteen NI kautta**. Tämän seurauksena EU sai oikeuden rajata investointisuoja EU:ssa seuraavasti:

Suojan poistaminen **kaikilta fossiilisiin polttoaineisiin EU:ssa tehtäviltä uusilta investoinneilta 15. elokuuta 2023 alkaen** siten, että kaasuvoimaloihin ja infrastruktuuriin, joissa voidaan siirtyä käyttämään vetyä/vähähiilistä kaasua ja joiden päästöt ovat alle 380 gCO₂/kWh, sovelletaan siirtymäaikaa oletusarvoisesti 31. joulukuuta 2030 saakka tai 15. elokuuta 2033 saakka, jos ne korvaavat hiiltä, turvetta tai öljyliusketta käyttävän laitoksen;

Suojan poistaminen **kaikilta fossiilisiin polttoaineisiin EU:ssa tehdyiltä nykyisiltä investoinneilta kymmenen vuoden kuluttua energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen muutosten voimaantulosta (tai väliaikaisen soveltamisen alkamisesta)** ja viimeistään 31. joulukuuta 2040;

Suoja ainoastaan **uusiutuvalle ja vähähiiliselle vedylle ja synteettisille polttoaineille**;

Suojan poistaminen **hiilidioksidin talteenottoon, käyttöön ja varastointiin** liittyviltä toiminnoilta.

Ehdotetuilla muutoksilla energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen soveltamisala saatetaan **myös linjaan vihreän energiasiiirtymän edellyttämien uusiutuvien ja vähähiilisten teknologioiden uuden toimintaympäristön kanssa**. Tämä saavutetaan **muuttamalla liitettä EM/EMI** (lisäämällä uusia energiaraaka-aineita ja -tuotteita, esim. vety ja johdannaispolttoaineet, kuten ammoniakki ja metanoli, sekä biomassa, biokaasu ja synteettiset polttoaineet) **ja liitettä EQ/EQ I** (lisäämällä uusia energialaitteita, kuten erilaiset eristysmateriaalit sekä monikerroksinen eristyslasi).

Lisäksi on laadittu uusia liitteitä, joilla pannaan täytäntöön **vastavuoroisuusperiaate**, jonka mukaan sopimuspuolia ei voida pakottaa suojaamaan muiden sopimuspuolten investointeja, jos viimeksi mainitut ovat sulkeneet tällaiset investoinnit pois liitteessä NI, joko jättämällä soveltamatta energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 26 artiklassa (**uusi liite IA-NI**) määrättyä sijoittajan ja valtion välistä riitojenratkaisumenettelyä tai investointisuoja koskevaa III osaa kokonaisuudessaan (**uusi liite NPT**). Ydinenergia, joka kuuluu sopimuksen nykyiseen soveltamisalaan, säilyy siinä ilman muutoksia myös liitteiden ja erityisesti liitteen NI muuttamisen jälkeen.

Näin ollen komissio ehdottaa, että energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa Euratomin puolesta otettava kanta on **hyväksyä** energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen liitteisiin ehdotetut muutokset (CC 761).

Yhteisymmärryspöytäkirjoihin, julistuksiin ja päätöksiin ehdotettujen muutosten hyväksyminen (CC 762)

Yhteisymmärryspöytäkirjoihin, julistuksiin ja päätöksiin tehdyt muutokset (CC 762) koskevat vanhentuneiden säännösten korjaamista (esim. ilmauksen ”Euroopan yhteisöt” korvaaminen ilmauksella ”Euroopan unioni, Euroopan atomienergiayhteisö”) sekä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstiin tehtyjä lisäselvennyksiä (esim. selvennys siitä, että ”tuki” sisältää ”valtiontuen” sellaisena kuin se on määritelty EU:n lainsäädännössä). Tällaisten yhteisymmärryspöytäkirjojen, julistusten ja päätösten muutosten hyväksyminen selkeyttää ja tarkentaa energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstiä.

Näin ollen komissio ehdottaa, että energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa Euratomin puolesta otettava kanta on **hyväksyä** yhteisymmärryspöytäkirjoihin, julistuksiin ja päätöksiin ehdotetut muutokset (CC 762).

Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstin ja sopimuksen liitteiden muutosten voimaantuloa ja väliaikaista soveltamista koskevan päätöksen hyväksyminen (CC 763)

Konferenssi hyväksyy päätöksen, jossa määrätään seuraavista energiaperuskirjasta tehtyyn sopimukseen ehdotettujen muutosten ja sen liitteiden muutosten voimaantuloa ja väliaikaista soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (CC 763):

- **Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstiin tehtävät muutokset** tulevat voimaan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 42 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että muutokset tulevat voimaan, kun kolme neljäsosaa sopimuspuolista on ratifioinut ne. Lisäksi päätöksessä määrätään, että kaikki sopimuspuolet soveltavat muutoksia väliaikaisesti oletusarvoisesti 15. elokuuta 2023 alkaen, jolleivät ne anna 23. helmikuuta 2023 mennessä ilmoitusta, jonka mukaan ne eivät voi tehdä niin;
- **Muutokset liitteessä NI olevaan C jaksoon**, joka sisältää erityisesti säännöt kymmenen vuoden siirtymäajasta fossiilisiin polttoaineisiin tehtävien nykyisten investointien suojan poistamiseksi EU:ssa, **sekä muutokset muihin liitteisiin**: nämä muutokset tulevat voimaan, kun energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen muutokset tulevat voimaan (ks. edellä). Kaikki sopimuspuolet soveltavat oletusarvoisesti liitteessä NI olevaa C jaksoa ja muihin liitteisiin tehtäviä muutoksia väliaikaisesti, jolleivät ne toisin ilmoita 23. helmikuuta 2023 mennessä (ks. edellä).
- **Muutokset liitteessä NI olevaan B jaksoon**, joka sisältää erityisesti säännöt, joiden mukaan fossiilisiin polttoaineisiin tehtävät uudet investoinnit jätetään suojan ulkopuolelle EU:ssa, tulevat voimaan automaattisesti 15. elokuuta 2023 ilman erillistä ratifiointia;
- **Yhteisymmärryspöytäkirjojen, julistusten ja päätösten muutokset** tulevat voimaan 22. marraskuuta 2022 siltä osin kuin ne koskevat vanhentuneiden viittausten korjaamista. Muut muutokset tulevat voimaan, kun energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen muutokset tulevat voimaan. Tällä välin niitä sovelletaan väliaikaisesti samalla tavalla kuin energiaperuskirjasta tehtyyn sopimukseen tehtyjä muutoksia.

Energiaperuskirjasta tehtyyn sopimukseen ja sen liitteessä NI olevaan C jaksoon tehtyjen muutosten sekä muihin liitteisiin tehtyjen muutosten voimaantuloa ja väliaikaista soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt ovat yhdenmukaiset alkuperäisen energiaperuskirjasta

tehdyn sopimuksen voimaantuloa ja väliaikaista soveltamista koskevien määräysten kanssa. Lisäksi EU saavutti sen, että liitteessä NI oleva B jakso tulee voimaan automaattisesti 15. elokuuta 2023. Näin varmistetaan fossiilisiin polttoaineisiin tehtäviä uusia investointeja koskevan EU:n rajauksen voimaantuloajankohta.

Näin ollen komissio ehdottaa, että energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa Euratomin puolesta otettava kanta Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa on **hyväksyä** päätös energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstin ja sopimuksen liitteiden muutosten voimaantulosta ja väliaikaisesta soveltamisesta (CC 763).

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Periaatteet

Euratomin perustamissopimuksessa ei ole SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohtaa vastaavaa määräystä sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia. Kun Euratomin tekemällä sopimuksella, kuten energiaperuskirjasta tehdyllä sopimuksella, perustettu elin antaa säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, sovelletaan Euratomin perustamissopimuksen 101 artiklassa määrättyjä menettelyjä.

Euratomin perustamissopimuksen 101 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään seuraavaa: *”Yhteisö voi toimivaltansa rajoissa tehdä sopimuksia kolmannen maan, kansainvälisen järjestön tai kolmannen maan kansalaisen kanssa.”*

Euratomin perustamissopimuksen 101 artiklan toisessa kohdassa määrätään seuraavaa: *”Komissio neuvottelee tällaiset sopimukset neuvoston ohjeiden mukaisesti; neuvoston on hyväksyttävä komission tekemät sopimukset; neuvosto päättää hyväksymisestä määräenemmistöllä.”*

Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Energiaperuskirjasta tehty sopimus on kansainvälinen sopimus, jonka sopimuspuolena on muun muassa Euratom.

Energiaperuskirjaa käsittelevää konferenssia pyydetään hyväksymään 22. marraskuuta 2022 säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia. Nämä säädökset ovat sitovia kansainvälisen oikeuden nojalla. Näin ollen ne edellyttävät Euratomin perustamissopimuksen 101 artiklan toisen kohdan mukaisesti neuvoston määräenemmistöllä antamaa hyväksyntää.

Energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa tehtävät päätökset energiaperuskirjan liitteisiin ehdotettujen muutosten hyväksymisestä (CC 761) sekä yhteisymmärryspöytäkirjoihin, julistuksiin ja päätöksiin ehdotettujen muutosten hyväksymisestä (CC 762) ovat säädöksiä, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia kansainvälisen oikeuden nojalla. Tämä johtuu siitä, että energiaperuskirjasta tehdyssä sopimuksessa energiaperuskirjaa käsittelevälle konferenssille annetaan valta muuttaa energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen liitteitä, yhteisymmärryspöytäkirjoja, julistuksia ja päätöksiä ilman, että sopimuspuolten on ratifioitava muutokset myöhemmin. Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 48 artiklan mukaan liitteet ja päätökset ovat erottamaton osa sopimusta.

Energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa tehtävä päätös energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tekstin muutosten ja sen liitteiden muutosten voimaantuloa ja väliaikaista soveltamista koskevan päätöksen hyväksymisestä (CC 763) on säädös, jolla on sitovia

oikeusvaikutuksia kansainvälisen oikeuden nojalla, koska se velvoittaa sopimuspuolet soveltamaan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen muutettua tekstiä ja sen liitteiden tiettyihin osiin tehtyjä muutoksia väliaikaisesti 15. elokuuta 2023 alkaen, jolleivät sopimuspuolet toisin ilmoita ennen 23. helmikuuta 2023.

Energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa tehtävä päätös energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen tekstiin ehdotettujen muutosten hyväksymisestä (CC 760) on käsiteltävän asian erityisolosuhteissa säädös, jolla on sitovia oikeusvaikutuksia kansainvälisen oikeuden nojalla, koska se on määrä hyväksyä samanaikaisesti energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen muutosten voimaantuloa ja väliaikaista soveltamista koskevan päätöksen kanssa (CC 763 – ks. edellä), joka velvoittaa sopimuspuolet soveltamaan näitä muutoksia väliaikaisesti 15. elokuuta 2023 alkaen, jolleivät sopimuspuolet toisin ilmoita ennen 23. helmikuuta 2023.

Näin ollen ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on Euratomin perustamissopimuksen 101 artiklan toinen kohta, koska Euratomin perustamissopimuksessa ei ole SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohtaa vastaavaa määräystä neuvoston päätösten tekemisestä sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta.

Suunniteltujen päätösten julkaiseminen

Koska energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin päätöksillä muutetaan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen liitteitä, ne on aiheellista julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* niiden hyväksymisen jälkeen.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin 33. kokouksessa Euratomin puolesta otettavasta kannasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 101 artiklan toisen kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan atomienergiayhteisö, jäljempänä 'Euratom', teki energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen, jäljempänä 'sopimus', energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen ja energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan energiaperuskirjan pöytäkirjan tekemisestä Euroopan yhteisöjen osalta 23 päivänä syyskuuta 1997 tehdyllä neuvoston ja komission päätöksellä 98/181/EY, EHTY, Euratom (EYVL L 69, 9.3.1998, s. 1–116), ja sopimus tuli voimaan 16 päivänä huhtikuuta 1998.
- (2) Sopimuksen 34 artiklan mukaan energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi hyväksyy sopimuksen muutosten tekstit sekä sopimuksen liitteiden muutokset ja tekniset tarkistukset.
- (3) Energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin on määrä hyväksyä 22 päivänä marraskuuta 2022 järjestettävässä 33. kokouksessaan energiaperuskirjasta tehtyyn sopimukseen ehdotetut muutokset (CC 760) sekä i) energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen liitteisiin ehdotetut muutokset (CC 761), ii) yhteisymmärryspöytäkirjoihin, julistuksiin ja päätöksiin ehdotetut muutokset (CC 762) ja iii) energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja sen liitteiden muutosten voimaantuloa ja väliaikaista soveltamista koskeva päätös (CC 763).
- (4) On aiheellista vahvistaa energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa Euratomin puolesta otettava kanta, koska edellä mainitut säädökset sitovat Euratomia Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.
- (5) Sopimusta ei ole päivitetty merkittävästi 1990-luvun jälkeen, joten sopimus on vanhentunut. On aiheellista muuttaa sopimusta sen saattamiseksi linjaan Pariisin sopimuksen periaatteiden, kestävästä kehityksestä ja ilmastomuutoksen torjuntaa koskevien vaatimusten sekä investointisuoja koskevien nykyaikaisten normien kanssa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin 33. kokouksessa Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa Euratomin puolesta otettava kanta on seuraava:

- (a) tuetaan sitä, että konferenssi hyväksyy energiaperuskirjasta tehtyyn sopimukseen ehdotetut muutokset (CC 760);
- (b) hyväksytään energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen liitteisiin ehdotetut muutokset (CC 761);
- (c) hyväksytään yhteisymmärryspöytäkirjoihin, julistuksiin ja päätöksiin ehdotetut muutokset (CC 762); ja
- (d) hyväksytään päätös energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja sen liitteiden muutosten voimaantulosta ja väliaikaisesta soveltamisesta (CC 763).

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Euroopan komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*